

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: »Philosophica. Ældre«

Citation: Kierkegaard, Søren: "»Philosophica. Ældre«", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 27*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Tonny Aagaard Olesen; Steen Tullberg, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2011 , s. 1v. Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-p30-txt-shoot-id4ffeece5-f542-4c20-9de6-56ce36b49e5b.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 27

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

P30:30

Philosophica.

Ældre.

P30:31

Man behøver altid 1 Lys for bestemt at see et andet. Thi tænkte man sig aldeles mørkt og nu eet Lyspunct, saa vilde man slet ikke kunne bestemme, hvilket det var, da man jo i Mørke ei kan bestemme noget Rumforhold. – Først naar endnu et Lys kom til, vilde man kunde bestemme det førstes Sted i Forhold til det andet

d. 15/4 34.

P30:32

Det er vistnok kun faa Videnskaber, der skjænke Mennesket det rolige og glade Sind, som Naturvidenskaben. Han træder ud i Naturen, Alt er ham bekjendt, han har ligesom talt før med Planter og Dyr; han seer ikke blot den Nytte, Mennesket har af dem (thi det er noget aldeles underordnet), men han seer deres Betydenhed i det hele Universum. Han staaer ligesom Adam fordem, og alle Dyrene komme til ham, og han giver dem Navne.

d. 22. Nov. 34.

P30:33

Skal en stor Mand bedømmes efter andre Principer end ethvert andet Menneske? Dette Spørgsmaal har man ofte besvaret med »Ja«, men jeg mener »Nei«. Thi en stor Mand er netop stor, fordi han er et udvalgt Redskab i Guddommens Haand; men i det Øieblik, han indbilder sig, at det er ham selv, der handler, at han kan skue ud over Fremtiden og med Hensyn til den lade Hensigten adle Midlet – saa er han lille. Ret og Pligt gjælder for Alle, og deres Overtrædelse kan ligesaa lidet undskyldes hos den store Mand som hos Stater, hvor man dog bilder sig ind, at Politiken har Tilladelse til at gjøre Uret. Vel har en saadan Uret ofte haft gavnlige Følger, men disse have vi da ikke hiin Mand eller Stat at takke for men Forsynet.

d. 23. Dec. 34.

P30:34

Der ligger i en vis Henseende noget Rigtigt i hvad de Orthodoxe sige, at Kirken maa blive sig sin Existents umiddelbart bevidst; det er noget, jeg finder ligesaa rigtigt, som at ethvert Menneske bliver sig sin Existents umiddelbar bevidst. Men ligesaa urimeligt, som det vilde være, om et Menneske vilde sige: »Jeg bliver mig bevidst, jeg er til, ergo var jeg til igaar«, - thi dette sidste bliver han sig dog ikke bevidst, - ligesaa urimeligt er det, at Kirken siger: Jeg bliver mig min Existents bevidst, ergo er jeg den oprindelige apostoliske Kirke. Denne sidste Bestemmelse maa den naturligviis indlade sig paa at vise og bevise, da det er et historisk Spørgsmaal.

P30:35

Det gaaer med Christendommen ell. med det at blive Christ. som med enhver Radical-Cour, man udsætter den saa længe som muligt.

d. 9. Oct 35.

P30:36

Philosophen kan ogsaa anerkjende sin Erkjendelses Mangelfuldhed, men Spørgsmaalet bliver, om han skal anerkjende Grunden i sin Indskrænkethed, (en, der sidder i en Peripherie af en Mill Diameter, vil vistnok ikkun kunne oversee et lidet Rum men deraf fulgte ikke at han [ikke] var ypperlig begavet med Evner) ell. man skal antage, den har sin Grund i Msk selv og dets Syndighed.

P30:37

Det som det egl. kommer an paa ved at speculere er Evnen til at see det enkelte i det Hele, ligesom de fleste egl aldrig nyde en Tragoedie; men den for dem falder i Stykker i lutter Monologer, og en Opera i Arier etc, saaledes gaaer det og i det Physiske, naar jeg fE gik paa en Vei, med hvilken der med behørige mellemliggende Stykker Jord løbe 2 andre paralelle Veie, saa ville de Fleste kun see Veien, derpaa Jordstykket og saa Veien; men at see det Hele som et Stykke Tøi, med forskellige Striber i - det vilde de ei

formaae.

d. 7 Jan 36

P30:38

Forskiellige Maader at opfatte Livets Dialectik paa fE i Middelalderens Folkesagn og Eventyr ved Kamp mod vilde Dyr og Uhyrer; i China ved en Examen; i Kirken ved Tvivl. (I Grækenland ved Reiser. Pythagoras. Homer).

Jan. 1836.

P30:39

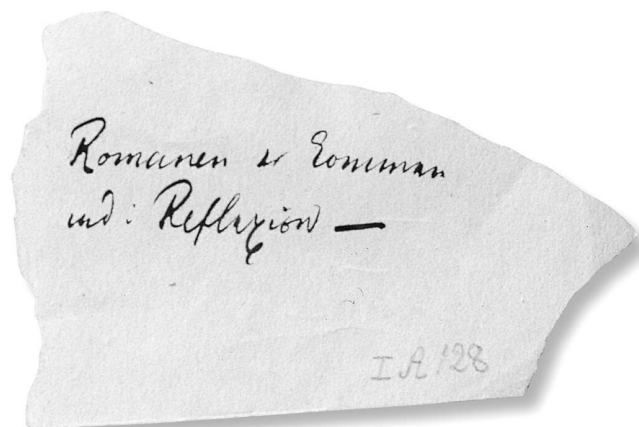
Som en egen Maade, paa hvilken Livets Dialectik opfattedes i ældre Tid (cfr forøvrigt en anden Lap Papiir, som maa findes i min Pult), er ogsaa at mærke en Gaade, man skulde løse. cfr fE: Erzählungen und Märchen v. F.H. v. der Hagen. 2ter B. p. 167 o: f:

Feb. 36.

P30:40:1

Om Betydningen af participier for det philosophiske Sprog – det modsatte er Parentheser – et System i een Periode – fik man end Een, der kunde skrive det fik man neppe Nogen, der kunde læse det

P30:40:2

18. Papir40:2, bl. [1v]

Romanen er kommen ind i Reflexion –

P30:41

Der gives en vis Art Metaphysikere, der naar de ikke kunne komme videre tager dem selv i Nakken ligesom Münchausen og saa faaer de noget Apriorisk.

April 1836.

P30:42:1

Men hvoraf kan det komme, at Fichte anviser Jacobi, Fries og Eschenmayer Plads mell. de reflecterende Philosopher? Have disse i deres Skrifter først udviklet en Erkjendelsens Theorie? Eller beraabe de sig paa den Kantiske? Overhovedet synes det mig, at dette deres Forhold ikke noksom er udhævet, hvilket jo er Hovedsagen, da de ellers blive at anvise Plads mell. de construerende.

P30:42:2

Hvorfor strænge Xstne saa let fristes af Smaating (Mad og Drikke, som vi ikke -

P30:43

Da enhver Udvikling efter min Mening først er færdig med dens Parodie, saa vil det vise sig at det Politiske er det Parodiske i Verdens Udviklingen - først det egl. Mythologiske (Guds Siden) dernæst det msklig mythologiske (Msk Siden) og derpaa en Realisation af Verdens Formaale i Verden (som det Høieste) en Slags Chiliasme, der imidlertid bringer de enkelte Politikere, som begejstrede af abstracte Ideer, i Modsigelse med sig selv.

d 20 Nov. 36.

P30:44

Naar det Dialectiske (Romantiske) er verden[s]historisk gjenemlevet (en Periode jeg vistnok ogsaa meget betegnende kunde kalde Individualitets-Perioden (noget, som ogsaa let lader sig historisk eftervise)) maa det sociale Liv igjen i høieste Grad komme til at spille sin Role, og Ideer, som Stat (fE som den var hos Grækerne; Kirke i ældre katholsk Betydning) maa nødvendigviis rigere og fyldigere komme igjen det vil sige med alt det Indhold som den overlevede Individualitets Forskjel kan give Ideen, saaledes at Individet Intet har at betyde som saadant; men alt som Leed i Kjeden. Derfor begynder ogsaa Begrebet Kirke mere at gjøre sig gjeldende, Begrebet om en fast objectiv Tro etc, ligesom ogsaa Tilbøiligheden til at constituere Selskaber er en, skjøndt hidentil daarlig, Forløber for denne Udvikling.

d. 11 Dec. 36.

P30:45:1

Fiirkanten er Parodien paa Cirklen, alt Liv, al Tænken etc er Cirkel, men Livets Petrefact gaaer netop op i Crystallisations-former, som aldrig bliver til Kreds, derfor er det saa karakteristisk, at Chineserne, hos hvem Alt er Petrefact, antage Jorden at være fiirkantet og deres Rige den inderste Fiirkant – det er noget for fiirkantede Hoveder. –

d. 24 Dec. 36.

P30:45:2

Jeg gad overhovedet vidst, om der overhovedet gives en Crystallisation under Cirkelns Form; forholder det sig nemlig saaledes, saa er Sagen forstaaet, da nemlig det Kantede er Tilbøiligheden til at blive staaende – at døe

d. 8 Jan 37.

P30:46

Det gaaer med mange Mskogsaa Philosopherm: H: t: at komme til et Resultat som det gaaer til i Romanen: at see hende og elske hende det var eet. NB. dette finder man naturligviis kun hos Romansmørerne, der ikke vide, hvad Kjærlighed er og derfor springe den over.

Febr. 37.

P30:47:1

#

Ahnelsens apparente Polhøide –

historiske Anticipationer –

det prophetiske Udsagn er dunkelt, fordi den ligesom ved enkelte Luftsyn kan see fjerne Egne (Tropper fE) men seer dem bagvendt.

P30:47:2

Guldkorset – Guddrun –

Løgne i Fortællingerne.

paa samme Tid man roser dem for Heltemod – faaer
de Vaaben som sikkre dem